

4. Беседін А.А. Дисфункціональна сім'я як чинник девіантної поведінки неповнолітніх: Автореф. дис... канд. соціол. наук: 22.00.03 / А.А. Беседін ; Нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2002. 19 с.
5. Орбан-Лембрик Л. Соціальна психологія. Київ: 2005. 124. 130с.
- 6 . Бандурка О. М. Протидія злочинності та профілактика злочинів : монографія. Харків : ХНУВС, 2011, 308 с.

Клюкіна Тетяна Антонівна
курсант факультету підготовки фахівців
для підрозділів стратегічних розслідувань.

науковий керівник:

Пісоцька Каріна Олександрівна
викладач кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРОФІЛАКТИЧНІ ЗАХОДИ ПІДРОЗДІЛІВ ЮВЕНАЛЬНОЇ ПРЕВЕНЦІЇ ЩОДО ВЖИВАННЯ НАРКОТИКІВ НЕПОВНОЛІТНІМИ

Нині у світі є багато видів залежності, однією з яких є наркозалежність, особливо серед підлітків.

Наркоманія – це захворювання, викликане непереборною тягою до наркотичних речовин. У малих дозах воно викликає ейфорію, а у великих дозах – наркотичний сон. Через деякий час регулярного вживання наркотичних речовин це призводить до наркотичної залежності.

Наркотична залежність – це непереборне бажання, а саме психологічний або навіть фізичний потяг до вживання наркотичних речовин [1].

Підліткова наркоманія складається з таких факторів: відсутність мотивації діяти; функція прогнозування неформальної поведінки; низька самооцінка, невідповідність самооцінки та рівня вимог; схильність до втечі від реальності в ситуації фрустрації.

Причини вживання наркотичних речовин серед підлітків можна поділити на соціальні та психологічні [1].

До соціальних причин відноситься неадекватна турбота та контроль батьків. Діти не отримують належної уваги з боку рідних, намагаються завести друзів і знайомих, у тому числі тих, хто прямо чи опосередковано причетний до вживання наркотиків. Підлітки прислухаються до думки особи, відповідальної за них, і намагаються моделювати свою поведінку, уживаючи наркотики, щоб отримати емоції, що відчувають їхні кумири.

До психологічних причин належать інтенсивна зміна фізіології тіла і

розуму на гормональному фоні. Психологічні фактори, такі як сімейні проблеми, молодіжне насильство, неналежне виховання, психологічний вплив однолітків, вікові індивідуальні особливості можуть спонукати підлітка до вживання наркотичних засобів. У результаті підліток намагається позбутися наявних проблем найпростішим способом – уживанням заборонених речовин.

Наслідки вживання наркотичних речовин, особливо підлітками негативно впливають на організм, а саме: вживання наркотичних речовин викликає порушення функції внутрішніх органів, психічні розлади, у дівчат – порушення менструального циклу та безпліддя, а у хлопців – імпотенцію. Також часто зустрічаються ускладнені або венеричні захворювання: гепатити, гонорея, сифіліс, ВІЛ та інші інфекції [1].

За статистикою на сьогодні серед підлітків 14-17 років наявні 18%, що мали досвід вживання будь-яких наркотичних речовин.

Пріоритетним підрозділом щодо здійснення профілактики вживанню наркотиків неповнолітніми є підрозділи ювенальної превенції.

Ювенальна превенція – це правова система, створена для захисту прав дітей і включає установи та організації, які здійснюють правосуддя у справах про правопорушення, скоєні неповнолітніми [2].

Відповідно до положень інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції, затвердженою наказом МВС України від 19 грудня 2017 № 1044 підрозділами здійснюються такі заходи профілактики: профілактична діяльність, спрямована на запобігання вчиненню дітьми кримінальних і адміністративних правопорушень, виявлення причин і умов, що цьому сприяють, вжиття в межах своєї компетенції заходів для їх усунення; ведення профілактичного обліку дітей, схильних до вчинення правопорушень та проведення із ними заходів індивідуальної профілактики; вжиття заходів щодо запобігання та протидії домашньому насильству, вчиненому дітьми та стосовно них, а також жорстокому поводженню з дітьми; вжиття заходів щодо запобігання дитячій бездоглядності, у тому числі здійснення поліцейського піклування щодо неповнолітніх осіб [3].

Основними завданнями підрозділів ювенальної превенції щодо боротьби з підлітковою наркозалежністю є: попередження та виявлення наркологічних і психотропних правопорушень; виявлення та облік осіб, які допускають вживання наркотичних речовини в немедичних цілях; організація індивідуально-профілактичної роботи з особами, які допускають немедичне вживання наркотичних речовин; допомога в організації наркологічного лікування; виявлення та усунення причин та умов, що сприяють наркоманії та запобігання вживання наркотичних речовин [4, с. 121-140].

Працівники підрозділів ювенальної превенції сприяють педагогічним колективам учбових закладів в: організації роботи батьківських груп із надання емоційної та соціальної підтримки, психологічного консультування батьків з метою зміни їх реакції на проблему, підвищення відповідальності за

виховання своїх дітей; навчання батьків вмінню розпізнавати симптоми наркотичних і психотропних речовин, роз'яснення необхідності своєчасного звернення за медичною допомогою в закладах охорони здоров'я, пов'язаного з немедичним вживанням цих речовин; розробці шкільних освітніх програм із проблем наркоманії серед підлітків.

Взаємодія співробітників підрозділів ювенальної превенції та оперативних працівників у боротьбі з наркоманією в молодіжному середовищі реалізується в таких напрямках: виявлення підлітків, які допускають немедичне вживання наркотичних речовин; обмін інформацією оперативно-розшукового та профілактичного характеру, важливою для профілактики наркоманії у неповнолітніх; здійснення спільного контролю за об'єктами, де є випадки розкрадання наркотичних або діючих речовин неповнолітніми, вжиття заходів щодо посилення охорони цих об'єктів; спільне розслідування та усунення умов, що сприяють розкраданню наркотичних засобів із місць їх зберігання [4, с. 141-173].

Отже, політика нашої держави спрямована на профілактику та протидію наркоманії. Органи державної влади, правоохоронні органи та громадськість у межах своєї компетенції уживають заходів із протидії наркоманії, передусім – у дитячому середовищі. Унаслідок цього рівень наркозалежності серед підлітків поступово знижується та найближчим часом вживання наркотичних речовин підлітками буде неможливе.

1. Підліткова наркоманія: причини, ознаки та наслідки. URL : <https://np.pl.ua/2020/06/pidlitkova-narkomaniia-prychynu-oznaky-ta-naslidky/> (дата звернення 17.11.2021).

2. Ювенальна юстиція в Україні. URL : <https://yurporada.kiev.ua/uk/korishn-statt/juvenalnaya-iustitsiya.html> (дата звернення 16.11.2021).

3. Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 19.12.2017 р. N 1044. Дата оновлення 25.07.2020 р. (дата звернення 17.11.2021).

4. Легецький М.П. Адміністративно-правові заходи протидії правопорушенням, вчиненим неповнолітніми, у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів : дисертація канд. юридичних наук : Київ, 2004. 222 с.